

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI UYGULAMASINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

Eda Kaya Bükülmez

SMMM, İşletme Bilim Uzmanı, Türkiye, e-mail: edakaya_88@hotmail.com

04.02.2021 tarih ve 31385 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 3490 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 1.1.2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemi kazançlarına uygulanmak üzere, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kar payı, kur farkı vb. yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının %10'u gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınamayacağı yönünde düzenleme yapılmıştır.

Finansman gider kısıtlaması konusunda aşağıdaki hususların dikkate alınması gerekmektedir.

- Düzenleme bilanço esasına tabi mükellefler için geçerli olup; işletme hesabı esasına tabi mükellefler bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.
- Gider kısıtlaması kapsamında olup bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, her bir geçici vergilendirme döneminin son günü itibarıyla VUK'a göre çıkaracakları bilanço esas alınacak olup, öz kaynak ve yabancı kaynak mukayesesi yaparak finansman gider kısıtlamasına tabi olup olmayacaklarını tespit edecekleridir.
- Finansman giderlerinin yanı sıra finansman geliri de elde etmiş olan mükelleflerin gider kısıtlaması uygulamasında söz konusu gelir ve giderlerini birbiri ile mukayese etmek suretiyle netleştirmeleri mümkün değildir.

Citation/Atf: KAYA BÜKÜLMEZ, E. (2023). FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI UYGULAMASINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR. İZMİR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER DAYANIŞMA DERGİSİ. 133(6): 35-38

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Eda Kaya Bükülmez
E-mail: edakaya_88@hotmail.com

Bu çalışma, Creative Commons Atif 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

- Örtülü sermaye, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı ve binek otomobillerde gider kısıtlaması uygulamaları nedeniyle zaten KKEG olarak dikkate alınmış olan finansman giderleri mükerrerliğin önlenmesi adına gider kısıtlamasına tabi tutarın hesabında dikkate alınmayacaktır.
- Yıllık dönemde; hesap dönemi olarak takvim yılını kullanan mükelleflerde 31 Aralık tarihli bilanço, özel hesap dönemini kullanan mükelleflerde ise hesap döneminin son günü itibarıyla çıkarılacak bilanço esas alınacaktır.
- Finansman gider kısıtlaması ilk defa 2021 yılının birinci geçici vergilendirme döneminde dikkate alınmaya başlamıştır.
- Teminat mektubu komisyonları, tahvil ihracı ile ilgili olarak yapılan baskı ve benzeri giderler ile ipotek masrafları gibi herhangi bir yabancı kaynak kullanımına bağlı olmaksızın yapılan giderlerin gider kısıtlamasına konu edilmesi söz konusu değildir.
- Kredi sözleşmelerine ilişkin olarak ödenen damga vergisi veya banka havale ücretlerine ilişkin ödenen BSMV gibi bir yabancı kaynağın kullanım süresine bağlı olarak doğmayan gider ve maliyet unsurları gider indirimi kısıtlaması uygulamasına tabi olmayacaktır. Bu giderlerden kredi faizleri üzerinden hesaplanan BSMV gibi bir yabancı kaynağın işletmede kullanım süresine bağlı olarak doğanların ise gider indirimi kısıtlaması uygulamasına konu edilecektir.
- Özel hesap dönemi kullanmakta olan ve bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, 2022 yılı içinde başlayıp 2023 yılında sona erecek özel hesap dönemlerinde finansman gider kısıtlamasına tabi tutulmayacaklardır.
- Yıllara sari inşaat ve onarma işleri ile uğraşanların kullandıkları yabancı kaynaklara ilişkin finansman giderlerinin, işin kesin kar veya zararının tespit edildiği yıl kazancının hesaplanmasında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınması gerektiğinden, gider kısıtlamasına ilişkin uygulama aynı dönemde yapılacaktır.

- Finansman gider kısıtlamasına tabi tutulmayacak olan kurumlar ;
 - Emeklilik şirketleri
 - Mevduat ve katılım bankaları, kalkınma, yatırım bankaları
 - Sigorta ve reasürans şirketleri
 - Finansal kiralama, faktöring, finansman ve tasarruf finansmanı şirketleri
 - 6362 sayılı SPK Kanununa göre sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan kurumlar

2023 ARALIK AYI HATIRLATMALARI

- 1) Üretim işi ile uğraşan firmalarda 31 Aralık itibarıyla envanter yapmak ve bu envanterin fiyatlandırılması da tamamlanarak fiili ve kaydi envanterler mukayese edilmelidir.
- 2) 31 Aralık tarih itibarıyla müşterilerle cari hesap mutabakatları yapılarak cari hesapların kontrol edilmesi sağlanmalıdır. Hesaplar arasında farklılık varsa, bunun nedeni araştırılarak gerekli düzeltmeler yapılmalıdır.
- 3) Bilanço esasına tabi mükelleflerin 2024 takvim yılında kullanacakları yasal defterlerini 31.12.2023 tarihine kadar tasdik ettirmeleri gerekmektedir.
- 4) 31.12.2023 tarihi itibarı ile kasa sayılmasıdır. TL ve döviz hesapları ayrı ayrı tespit edilmelidir. Fili ve kaydi durum arasında farklar varsa, bu farklar tespit edilmeli ve giderilmelidir.
- 5) E-Fatura, E-Arşiv Fatura ve E-Defter kullanma kapsamında olan mükelleflerin 31.12.2023 tarihine kadar başvurularını elektronik ortamda yapabilirler.
- 6) Bilanço esasına göre tutulacak defterlere ilişkin sınıf değiştirme hadlerinin Aralık ayında yayımlanan tebliğlerde baz alınan rakamlar dikkate alınmalıdır.
- 7) 01.01.2024 tarihinden itibaren kullanılmakla yükümlü bulunan işletme hesabı

- esasına göre defter tutan mükelleflerin defter beyan sistemine 31.12.2023 tarihine kadar başvuruları zorunludur.
- 8) Çek, senet, değerli evrakların sayımı yapılmalı, muhasebe ile kayıt farkları tespit edilip giderilmelidir.
 - 9) Şüpheli alacaklar ile ilgili çalışmalar yapılarak tahsil edilmeyen veya tahsil edilmeyeceği anlaşılan alacaklarla ilgili davalar açılmalıdır. Limiti aşmayan alacaklar için, dava veya icra takibi olmadan şüpheli alacak karşılığı ayrılabilir.
 - 10) Kredili satışlarda (POS) satışlar kontrol edilmeli banka ile mutabakatlar yapılarak defter kayıtlarıyla uyumlu hale getirilmelidir.
 - 11) Sene içerisinde satın alınan sabit kıymetlerin 333, 339, 365, 389 ve 399 serisi nolu VUK genel tebliğine göre yaşamları belirlenerek, yıl içinde alınan binek araçların kıst amortismanına tabi tutulması gerektiği hususu unutulmamalıdır.
 - 12) İthalat yapan firmaların ithalatla ilgili işlemlerini dosyalar bazında takip ederek verilen avansların neticelendirilmesini sağlamalıdır. Bu konuda 159 nolu hesapta bulunan ithalatların izlenmesi ile ilgili gelecek aylardaki durumlar, satın almalar ve ithalat servislerinin dikkatlerinin çekilmesi muhasebe servisi ile paralel olarak yürütülmelidir.
 - 13) İşletmenin peşin ödemiş olmasına rağmen dönemsellik ilkesi gereği kullanıldığı dönemler de gider hesaplarına aktırılacak giderlerin izlendiği 180 hesaplar gider hesaplarına aktarılmalıdır.
 - 14) Sene içerisinde alınan sabit kıymetler ile sene içerisinde satılan sabit kıymetler ile ilgili gerekli karşılıklar, yenileme fonu vb. hesaplar dikkatle incelenmeli buna göre kayıtlar yapılmalıdır.
 - 15) Firmanızın sene içerisinde yabancı kaynak ile aldığı sabit varlıklara ilişkin finansal giderlerini, diğer giderler ile ayrıştırılarak sabit varlıkların üzerine eklenmesi için gerekli çalışmaların yapılması ve reel finansman masraflarının ayrı ayrı hesaplanması gerekir.
 - 16) Şirketin ortaklar cari hesaplarının incelenmesi ve ortaya çıkan duruma göre adaptlandırma yapılması, örtülü sermaye, örtülü kazanç ve adaptlandırma gibi işlemler dikkatle izlenmeli buna göre yapılması gerekli işlemler ve politikalar gözden geçirilmelidir.
 - 17) Şirketimizin kısa veya uzun vadeli borç veya alacakları ilgili hesaplarda yer alan masrafların 1 yıldan kısa veya 1 yıldan uzun olarak değerlendirilmesinin yapılması ve bunun ışığında gerekli düzeltmeler yapılarak bilançoya aktarılmalıdır.
 - 18) Bankalardan kullanılan kredi, leasing ve benzeri dış finansman hesapları tetkik edilmeli banka mutabakatı ile muhasebe kayıtları güncel hale getirilmelidir.
 - 19) Verilen ve alınan iş avansları var ise hesaplar gözden geçirilmeli ve güncel hale getirilmelidir.
 - 20) Yıllara sari inşaat ve onarım işlerinden geçici kabulü yapılanlar gelir hesaplarına aktarılmalıdır.
 - 21) KDV hesapları kontrol edilmelidir, tahakkuk kayıtları yapılmalıdır.
 - 22) İşçi ücret bordrolarının ve kira tahakkuklarının ve esas tahakkuku dayalı diğer giderlerin tahakkuk kayıtları muhasebede yapıp yapılmadığı kontrol edilmelidir.
 - 23) Grup şirketlerimiz varsa bünyede üretim firması, pazarlama firması vb. birden çok firmaların mevcut olması halinde bu şirketlerin kendi aralarında ilişkilerinin de var olması durumunda gerekli vergisel planlamaların

yapılması sırasında 5520 sayılı yeni KVK'na göre transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımına dikkat edilerek buna göre kar veya paylaşım oranlarının dikkate alınarak buna göre bir politika geliştirilmelidir.

- 24) Şirketin muhtasar, KDV, kurumlar vergisi ve varsa SGK prim borçlarının ödenmemesi durumunda muhtelif teşviklerden yararlanmama gibi neticeler olduğundan dolayı bu borçların ödenmesi veya mahsup sisteminin çalıştırılması gerekir. Aksi halde, şirketimiz çeşitli indirimlerden ve teşviklerden yararlanamayacak veya SGK %5 indirim olanağından da mahrum kalacaktır. Gerekirse, maliye, SGK ve diğer kurumlarda borç döküm çizelgelerinin alınması yararlı olacaktır.
- 25) Aralık ayı bağ-kur primlerinin gider yazılabilmesi için 2023 aralık ayında ödenmesi gerekmektedir.
- 26) Geçmiş dönem kar ve zararları kontrol edilmeli, kar mahsubunda kullanılacak olanlar nazım hesaplarda izlenmelidir.
- 27) Şirketimizin yıl sonuna kadar gerçekleşen hedefleri, planları dikkate alınarak fiili neticelere göre bütçe defteri üzerinde düşünülmelidir. Gerçekleşen durumlara göre çıkarılan mizanlar ve bütçe hedefleri üzerinde değerlendirmeler yapılmalıdır.
- 28) Şirketimizin KDV ile ilgili iade dosyaları, indirimli orana tabi işlemler varsa bu konudaki yapılan hesaplamalar ve hazırlanan dosyalar gibi işlemleri incelenmelidir. Varsa mahsup veya "nakit iade" talep edilecekse bu konuda hazırlanacak dosyalar Ocak ayı içerisinde ilgili vergi dairesine müracaat edilerek "yüklenilen ve indirilecek KDV listeleri" için hazırlıklara başlanmalıdır.
- 29) Şirketimizin varsa devam etmekte olan ihtilafları veya yıl içinde biten uyuşmazlıklarının olup / olmadığı dışarı-

dan hukuk müşavirleri ile görüşülerek bunların aşamalarına göre dönem sonunda varsa bilançoda veya dipnot olarak süreçle ilgili uyarılara yer verilmelidir.

- 30) Üretim işletmelerinde dönem sonunda ayrılacak fire, zayıf, kesafet ve diğer karşılıklar oranları itibariyle tespit edilmeli ve bu konuda resmi mercilerden gerekirse yazı alınmalıdır.
- 31) Yıl içinde yapılması gerekli sermaye artışı işlemleri, şirket yetkililerin görev süreleri ile ilgili yetki belgeleri, huzur hakkı bordroları, personelle ilgili ikramiye, bayram, yılbaşı ikramiyesi vs. bordrolar düzenlenmelidir.

Yıl sonu mizanlar başından sonuna kadar incelenmeli ve bu mizanların doğru bir şekilde sene içi hareketleri yansıtıp / yansıtmadığı kontrol edilmelidir. Varsa hesaplar arasında virmanlar yapılmalıdır